

*Zagłada Żydów Tykocina
W 55 rocznicę*

*The list of murdered Tykocin Jews
On the 55th Anniversary of Extermination*

Miejsce zagłady żydów tykocińskich w lesie koło wsi Łopuchowo. Na pierwszym planie pomnik, ufundowany przez mieszkańców Tykocina i okolic w 1991 roku w 50 rocznicę zagłady.

Muzeum w Tykocinie
Oddział Muzeum Okręgowego w Białymstoku

Zagłada Żydów Tykocina
W 55 rocznicę

The list of murdered Tykocin Jews
On the 55th Anniversary of Extermination

Tekst: Ewa Rogalewska, Jan Maciejewski
Tłumaczenie z jęz.: hebr. Ewa Wroczyńska
Tłumaczenie na jęz.: ang.: Jan Więcek

Wydawca:
Muzeum Okręgowe w Białymstoku

Druk:
2 N Biuro Reklam i Wydawnictw
Białystok, ul. Świerkowa 3

ISBN 83-87026-10-7

Okladka-Marek Matłowski, Synagoga, 1987 r., papier, olej, tempera, wł. Muzeum w Tykocinie, nr. inw. MT/H/637
Fotografie - Archiwum Muzeum w Tykocinie

Zagłada Żydów tykocińskich

Gmina żydowska w Tykocinie istniała od roku 1522. W XVII i XVIII w. była niewątpliwie najważniejszym skupiskiem Żydów na Podlasiu, posiadając znaczenie wśród gmin Litwy i Korony jako kahał okręgowy. Oprócz materialnego bogactwa, Żydzi tykocińscy przez wieki wypracowali wielką duchową spuściznę ortodoksyjnej wspólnoty, która wydała słynny w Europie ród rabinów o nazwisku Tiktin, Tiktiner. Rabini i talmudyści z Tykocina byli autorami wielu religijnych i filozoficznych rozpraw, gromadzonych w Wielkiej Synagodze wybudowanej w 1642 r.

Przed II wojną światową społeczność żydowska w Tykocinie liczyła ponad 2000 osób, co stanowiło około połowę ludności miasta.

Na początku II wojny światowej, we wrześniu 1939 r. Tykocin nie znalazł się w bezpośredniej strefie działań wojennych. W pierwszych dniach września wojska niemieckie weszły do miasta i wkrótce kazano wszystkim mężczyznom, zarówno Polakom, jak i Żydom, zgromadzić się w kościele katolickim. Zostali tam oni zamknięci i byli więzieni przez trzy dni. Żołnierze niemieccy opuszczając Tykocin zrabowali domy Żydów, którzy właśnie tego dnia -w święto Jom Kipur modlili się w synagodze.

Po odejściu Niemców miasto zajęła Armia Czerwona, której okupacja trwała do czerwca 1941 r.

Po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej, w końcu czerwca 1941 r. przybył do Tykocina oddział niemiecki, który miał za zadanie powołać administrację w mieście. Niemcy nakazali Żydom nosić na lewym ramieniu białą opaskę z gwiazdą Dawida i wykonywać szereg prac porządkowych w mieście.

16 sierpnia 1941 r. przybył do Tykocina funkcjonariusz Gestapo. Dokonał on oględzin

The Extermination of the Tykocin Jews

The Jewish kahal in Tykocin was established in 1522 and in the 17th and 18th centuries it was undoubtedly the most important agglomeration of the Jews in the Podlasie Region. In the mid-17th century it came into prominence among the kahals of Lithuania and Korona as a district kahal. Apart from the material wealth, the Jews of Tykocin over the ages worked out a vast spiritual heritage of the orthodoxal community which yielded the renowned family of rabbies named Tiktin, Tiktiner. Rabbies and talmudist of Tykocin were the authors of a lot of religious and philosophical dissertations which were later kept in the Renaissance Great Synagogue.

Before the Second World War the Jewish community in Tykocin amounted to over 2000, which constituted about half of the population of the town.

At the beginning of the Second World War, in September of 1939, Tykocin was beyond the limits of the direct military operations. In the early part of September the German troops invaded the town and before long all men, both Poles and Jews, were ordered to gather in a catholic church. They were locked there and kept imprisoned for three days. Leaving Tykocin the German soldiers plundered homesteads of the Jews who on that day, the Jom Kipur, were praying in the synagogue.

After the Germans had left the town it was occupied until June of 1941 by the Red Army.

After the outbreak of the Soviet-German War in the later part of June a German detachment arrived in Tykocin. Its task was to appoint the Civil Service in the town. Jews were ordered to wear on their left arms a white arm-band with the star of Zion and to perform clean-up services in the town.

On the 16th August, 1941, a Gestapo official arrived in Tykocin. He inspected the Jewish homesteads and carried on some con-

domów żydowskich, przeprowadził szereg rozmów, nie wzbudzając jednak żadnych podejrzeń. 17 sierpnia do Tykocina przybyło pięciu żołnierzy Gestapo. Udali się oni do pobliskiej wsi Łopuchowo pod Tykocinem. Zmusili okoliczną ludność aby wykopała w lesie trzy doły: dwa duże o długości 12 m i głębokości 5 m i szerokości 5 m i trzeci mniejszy.

Po kilku dniach wiadomości o wykopanych dołach dotarły do Żydów tykocińskich. Zrobili oni zebranie, by wraz z rabinem Awa Świątyckim, który cieszył się wielkim autorytetem, omówić ten problem. Rabin stwierdził, że rowy mają z pewnością znaczenie strategiczne i będą wykorzystane do celów militarnych.

Po kilku dniach, w niedzielę 24 sierpnia o godzinie 6 wieczorem, kiedy wszyscy mieszkańcy miasta odpoczywali i spacerowali, zostało ogłoszone rozporządzenie władz niemieckich, nakazujące aby następnego dnia t. j. 25 sierpnia, w poniedziałek, wszyscy Żydzi z Tykocina-mężczyźni, kobiety, dzieci stawili się na rynku.

25 sierpnia 1941 r. o godz. 6 rano, posłuszni rozkazowi, Żydzi tykocińscy stawili się na placu targowym zwanym Żydowskim Rynkiem (dziś Stary Rynek).

Niemieccy żandarmi sprawdzali nazwiska. O godz. 7 rano zajęchało 7 ciężarówek, z których wysiedli funkcjonariusze SS silnie uzbrojeni. Otoczyli kordonem plac. Dokonano podziału Żydów na kilka grup-robotników, młodzież i starszych mężczyzn. Niemieccy oprawcy byli brutalni. Kobiety i dzieci zostały załadowane na ciężarówki. Samochody ruszyły szosą w kierunku Jeżewa.

Z mężczyzn uformowano pochód. Żydzi byli ustawieni czwórkami. Na czele Niemcy kazali ustawić się najznacniejszym obywatelom miasta. W pierwszym szeregu kroczyli Chackiel di Chojcher, Jakub Choroszuca-kupiec drzewny i jego teść Mosze Gar.

versations, although his action did not arouse any suspicions. On the 17th of August five Gestapo soldiers arrived in Tykocin. They went to the nearby village of Łopuchowo. They ordered the local country people to dig two ditches, 12 meters long and 5 meters deep, in the surrounding forest.

Several days later the news on the ditches leaked out to the Jews. They called a meeting to discuss this problem with rabbi Awa Świątycki, greatly respected among the Jews. The rabbi ascertained that the ditches were of strategic importance and they would be used for military purposes.

Several days later, on Sunday, the 24th of August, at six o'clock in the afternoon, while all the inhabitants of the town were taking a rest or walking, a public announcement was made that the next day, i.e. on Monday, the 25th of August, all the Jews of Tykocin- men, women and children were to appear in the market square.

On the 25th of August, 1941, at six o'clock in the morning, the Jews of Tykocin obeying the order appeared in the market square, then called the Jewish Market Square (today the Old Market Square). A German soldiers dressed in Gestapo uniform was checking up the list of names, the market square was surrounded. The Jews were then divided into several groups : workers, young people and older men. At seven o'clock in the morning seven lorries arrived in the market square. German soldiers dressed in Gestapo uniforms and heavy-armed got off the lorries. They cordoned off the square. They were brutal. Both women and children were loaded onto the lorries. The lorries set off heading for Jeżewo. A procession was formed of the men. The Jews were lined up in fours. The tallest of them were ordered to take the front positions. In the first row Chackiel di Chojcher, Jakub Choroszuca - a merchant in timber, and his father-in-law Mosze Gar were marching. In the second row musicians were marching - Daniel Dojcz- a trumpeter, Szmul Sokolowicz - a drummer and Eli Kawka - a violinist. They were forced to play the anthem Hatikwa and other Jewish songs. The

W drugim rzędzie szli muzycy i klezmerzy: Daniel Dojcz, który grał na trąbce, dobosz Szmuel Sokołowicz i skrzypek Eli Kawka. Zmuszono ich do grania hymnu *Hatikwa* i innych pieśni żydowskich. Pochód podążył w kierunku Jeżewa i po kilku godzinach dotarł do szkoły w Zawadach. Podczas przemarszu został zastrzelony starzec Szmuel Babecki, który opuścił kolumnę. Po dotarciu do szkoły w Zawadach Żydzi zostali tam zamknięci. Niemcy poinformowali ich, że zostaną przewiezieni do getta w Czerwonym Borze. Wkrótce podjechały ciężarówki, które wywoziły kolejnych Żydów w kierunku lasu koło wsi Łopuchowo co 10 minut.

Nad wykopanymi dolami odbyła się straszliwa masowa rzeź, której dokonali żołnierze niemieccy rekrutujący się z batalionów policyjnych nr 309 i 316 pod dowództwem Wolfganga Birknera oddelegowanego z Gestapo z Warszawy. Ofiary wpadały do dolów mordowane seriami z karabinów maszynowych. Tego dnia zostało zamordowanych ok. 1400 osób. W nocy, Niemcy pod groźbą kary zmusili okoliczną ludność do zasypiania dolów, informując, że są to polegli na wojnie żołnierze.

Następnego dnia, 26 sierpnia 1941 r. od rana Niemcy rozpoczęli rewizje w domach Żydów tykocińskich. Ponownie kazali im stać się na rynku. Tak jak poprzedniego dnia podjechały ciężarówki i Żydów odwieziono nimi do szkoły w Zawadach, a dalej do lasu pod Łopuchowem. Powtórzył się koszmarny scenariusz poprzedniego dnia. Drugiego dnia Niemcy zamordowali ok. 700 osób, zapelniając drugi dół, który także zasypano.

Około 150 Żydom tykocińskim udało się uciec. Niektórzy z nich ukrywali się w okolicznych lasach, bunkrach. Wielu przedarło się do innych miasteczek i Białegostoku, gdzie trafili do gett. Wielu z nich zostało złapanych i zamordowanych przez nazistów niemieckich. Żydzi ci byli grzebani w trzecim, małym dole w lesie pod Łopuchowem, gdzie

procession made its way towards Jeżewo and after several hours reached the elementary school in Zawady. During the march an old man Szmuel Babecki was shot dead for walking out of the route column. Having reached the elementary school in Zawady the Jews were locked in there. They were informed by the Germans that they would be transferred to the ghetto in Czerwony Bór. Shortly afterwards lorries drove up and every ten minutes successive loads of Jews were taken out to the forest near the village of Łopuchowo.

Over the previously dug out ditches a horrifying mass execution took place. It was performed by the German soldiers recruited from the police battalions No 309 and 316 under command of Wolfgang Birkner delegated from the Gestapo in Warsaw. After the volleys from the machine guns had been discharged the bodies fell into the ditches. About 1400 people were murdered on that day. At night the Germans forced the local country people to fill up the ditches while having them informed that those were the victims killed at war.

The next day, on the 26th of August, 1941, early in the morning, they began searching the houses of the Tykocin Jews. Once again the Jews were ordered to line up in the market square. Like on the day before the lorries drove up and the Jews were taken to the elementary school in Zawady and from there to the forest near the village of Łopuchowo. The nightmarish scenario of the previous day recurred. On that day the Germans murdered about 700 people putting them into the second ditch which was then also filled up.

About 150 Tykocin Jews managed to escape. Some of them were hiding for some time in the neighbouring forests and bunkers. Many of them worked their ways to other little towns and to Białystok where they landed in ghettos. A lot of them were captured and murdered by the Nazis. The murdered Jews were buried in the third little ditch in the forest near Łopuchowo where some Poles killed by the Germans were also buried. Among the few Jews who survived the mass extermina-

byli także pochowani Polacy, zamordowani również przez Niemców. Wśród nielicznych, którzy ocalili z masowej zagłady Żydów tykocińskich był Abram Kapica, 13-letni wówczas chłopiec, który przetrwał początkowo w Knyszynie i Jasionówce, a potem trafił do getta w Białymstoku. Przeżył niemieckie obozy koncentracyjne. Po wojnie osiedlił się w Izraelu. Opisał swoje przeżycia w książce *Młody chłopiec zwycięża w walce ze śmiercią*, wydanej w 1994 r. w Tel Avivie.

25 sierpnia 1944 r., gdy Tykocin był już opuszczony przez Niemców, do lasu w Łopuchowie przybyło 16 ocalałych Żydów, którzy przeżyli zagładę. Większość z nich opuściła później Polskę, udając się do Izraela i innych krajów, gdzie wydali książki poświęcone historii i pamięci swoich przodków. W 1949 r. ukazała się w Nowym Yorku książka *Pincus Tiktin. Tiktiner historical book*. W 1959 r. w Tel Avivie ukazała się książka *Sefer Tiktin*. Obok historii gminy i wspomnień indywidualnych osób, autorzy wykonali bardzo trudną pracę. Odtworzyli listę rodzin Żydów tykocińskich zamordowanych podczas II wojny światowej.

Dziś, w 55 rocznicę zagłady społeczności żydowskiej w Tykocinie, przywołujemy Cienie Męczenników.

Ewa Rogalewska

tion was Abram Kapica, then a boy of thirteen, who at first survived in Knyszyn and Jasionówka and later landed in the ghetto in Białystok. After the war he settled down in Israel. He described his terrible experiences in the book entitled *A Young Boy Conquers Death* published in Tel Aviv in 1994.

On the 25th of August, 1944, after the Germans had left Tykocin, 16 Jews who escaped death in the mass extermination, arrived in the forest near the village of Łopuchowo. Most of them later left Poland heading for Israel and other countries where they published books dedicated to the history and memory of their forefathers. In 1949 a book entitled *Pincus Tiktin. Tiktiner historical book* was published in New York. In 1959, in Tel Aviv, a book entitled *Sefer Tiktin* was published. Apart from describing the history of the kahal and memories of individual persons, the authors performed a very laborious task. They re-created the list of the families of the Tykocin Jews who died during the Second World War.

Today, on the 55th anniversary of the extermination of the Jews of Tykocin we are recalling the Ghosts of the Martyrs.

Translated by Jan Więcek

Boże pełen miłosierdzia, zasiadający na wysokościach, spraw by znalazły wytchnienie pod skrzydłami Boskiej obecności, na wyniosłościach Świętych i czystych niczym światłość firmamentu niebieskiego dusze naszych Braci i Sióstr, drogich Synów i Córek Tykocina, którzy zostali zabici, zamordowani, zarżnięci, spaleni, utopieni i uduszeni za świętość Imienia Twego. Skryj ich, o Panie miłosierny, w cieniu Twych skrzydeł po wszystkie czasy i niech ich dusze będą włączone w wieniec życia wiecznego. Oby Pan stał się ich udziałem i oby odpoczywali w pokoju na swych łóżach.

Mówmy: amen.

(Na podstawie tłumaczenia Ewy Świdorskiej)

1. Brejna Olsza z domu Baranowicz (żona Abrahama Olszy).
2. Ajser syn Abrahama Olsza, jego żona Rywka z domu Winograd, ich dzieci Szymon, Chaja i Jakub.
3. Szalom Icchak syn Abrahama Olsza, jego żona Rachel z domu Grodzieńska, ich córki Judyta i Tejbl.
4. Chone syn Abrahama Mordechaja Olsztejna, jego żona Bluma z domu Perl, ich dzieci: Sara-Lea, Bejla oraz Arie-Lejb i jeszcze chłopczyk i dziewczynka.
5. Jehuda (Juda) syn Abrahama Mordechaja Olsztejn, jego żona Sara z domu Rumianek, ich synowie: Arie-Lejb i Gienia.
6. Chaja-Hinda Olsztejn z domu Zacharewicz (żona Eliezera Olsztejna) i jej dzieci: Gitl, Raszka, Chana i Izrael.
7. Chaja-Roza (Róża) Olsztejn z domu Żółty (żona Zyskinda Olsztejna) i jej synowie: Chaim, Cwi i Mordechaj.
8. Arie-Lib Osofowicz i jego synowie: Pina z rodziną, Szlomo z rodziną, Jecha, Dawid i Icchak.
9. Inta Osipowicz.
10. Abraham Orlicki i jego żona Hinda z domu Lew.
11. Chaim Eldejman, jego żona Małka z domu Płońska, ich syn Meir.
12. Szejna Altszuler z domu Tomkiewicz (żona Nate Altszulera).
13. Alter syn Nate Altszuler, jego żona Hania z domu Rozenblum, ich synowie Nate i Dow.
14. Jakub syn Nate Altszuler i jego rodzina.
15. Arie-Lejb syn Nate Altszuler i jego rodzina.
16. Matl córka Nate Altszulera i jej rodzina.
17. Izrael Alter Hirsz Falkes Alferowicz, jego dzieci: Dow-Berl, Mindel i Dicha.
18. Izrael syn Józefa Akselrod, jego żona Bejla i ich córka Fruma.
19. Mosze syn Izraela Akselrod, jego żona i ich córka.
20. Tanchum syn Izraela Akselrod, jego żona Bejla z domu Olsztejn.
21. Sara Gitla Borowicz z domu Żelazo i jej mąż oraz ich córki: Rywka i Cila.
22. Izrael Buber, jego żona Riba (Riwa) z domu Siwak.
23. Alter syn Józefa Borsztejn, jego żona Ester z domu Tenenbojm i ich dzieci: Liba, Szejna, Dow-Cwi, Rywka, Józef-Meir i Mindel.
24. Ezechiel syn Dowa-Gimpela Borsztejn, jego żona i dzieci (zginęli w Knyszynie).

25. Abraham Borsztejn, jego żona Chana-Rachel z domu Surwiec i ich dzieci.
26. Arie-Lejb Biber, jego żona Chaja Fejgl.
27. Pesl Biber córka Mosze.
28. Mosze Biegun, jego żona Sara z domu Herlsztejn i ich syn.
29. Jakub Białostocki, jego żona Marysia z domu Gielczyńska, dwóch ich synów i córka.
30. Aaron Biednowicz, jego żona Chaja, ich córki Ester i Basia.
31. Chaim Meir syn Aarona Biednowicz, jego żona Lola z domu Perłowicz.
32. Perl (żona Altera) Bitman, jej dzieci: Chaim i Gitla.
33. Szmuel syn Altera Bitman, jego żona Perl z domu Piekarewicz, ich dzieci Jeszajahu, Bejla i inne.
34. Cwi syn Chaima Bitman, jego żona Rywka z domu Siniak.
35. Józef Icchak syn Gedalii Berger, jego żona i ich dzieci: Chaim, Abraham i Liba.
36. Lea (żona Aarona Jony) Białkiewicz.
37. Rywka (żona Szaloma) Braun i jej dzieci: Mosze, Efraim, Chaja, Ester, Krejndl i Bracha.
38. Abraham syn Elchanana Brejnski, jego żona Chaja z domu Piekarewicz, ich synowie: Icchak, Chone i jeszcze córka.
39. Jona syn Elchanana Brejnski, jego żona Debora z domu Świckowska, ich synowie Chone i Dawid.
40. Mosze syn Elchanana Brejnski, jego żona Necha z domu Berner i ich córka Brejna.
41. Szlomo Brizman i jego rodzina.
42. Groncia, córka Jakuba-Meira Brizman i jej rodzina.
43. Chawa córka Jakuba-Meira Brizman i jej rodzina.
44. Frida Jaszekowska córka Jakuba-Meira Brizman i jej rodzina.
45. Sara Dina Brizman z domu Stoczyńska (żona Arona Brizmana) i jej córka Luba.
46. Hinda Baranowicz z domu Fidowicz (żona Szymona Baranowicza) i jej dzieci: Abraham, Perl i Rachel.
47. Zew syn Szymona Baranowicz, jego żona Sara Fejgl, ich synowie: Szymon i Abraham.
48. Jeszajahu Berner, jego żona Malka z domu Czeszler i ich syn Abraham.
49. Dow Ber syn Jeszajahu Berner, jego żona Towa z domu Samojło, ich córka Pesza i jeszcze córka.
50. Inta Berner z domu Wyloga (żona Mosze Bernera), jej synowie: Jehuda i Dawid.
51. Rachel Gawurin z domu Szpak (żona Szlomo Gawurina).
52. Abraham Gwalman, jego żona i dwie córki.
53. Eliezer Gutman, jego żona Rejca z domu Pines, ich córki: Ester i Fejga.
54. Zejdka Chaim Gutsztejn, żona jego Szmana-Sara z domu Szulman i ich synowie: Symcha i Zew.
55. Izrael syn Zewa Gold, jego żona Hela z domu Blejman i ich córka Regina.
56. Masza córka Zewa Gold.
57. Dowa Goldberg z domu Zilbersztejn (żona Mosze Goldberga), jej synowie Jechiel-Michael, Zisl i Jehuda-Akiwa.
58. Aron Goldberg, jego żona i ich synowie: Chaim, Szlomo i jeszcze syn.
59. Izrael Cwi syn Aleksandra Zyskinda-Lejba Golda, jego żona Etki z domu Zilbersztejn, ich dzieci: Debora-Zisl, Lea, Sara, Rachel i Chaim.
60. Jakub syn Aleksandra Zyskinda-Lejba Golda, jego żona Masza z domu Połubin, ich dzieci: Aleksander-Zyskind-Lejb, Lea i Baruch.
61. Jakub-Mosze syn Menachema Mendla Goldzin, jego żona i dwóch synów.
62. Jakub syn Abrahama Józefa Goldzin i jego żona.
63. Mordechaj syn Abrahama Józefa Goldzin, jego żona Lea z domu Zareńska, ich dzieci Józef i Raszka.

64. Dow-Berl syn Abrahama Józefa Goldzin, jego żona i ich córki.
65. Chaja córka Abrahama Józefa Goldzin.
66. Jakub Mosze syn Menachema Goldman, jego żona i ich dzieci.
67. Chana córka Menachema Goldman.
68. Cirla córka Menachema Goldman i jej mąż.
69. Chaja Miriam Goldman.
70. Chaja Miriam Goldman, jej dzieci Chaim-Jehuda, Josfa i Gitla.
71. Elchanan syn Chejkela Goldman, jego żona Ejtki i ich córka Mindl oraz jej rodzina.
72. Zejdel syn Elchanana Goldman, jego żona Chana i ich córka Sara.
73. Mordechaj Goldman, jego żona Lea z domu Zareńska, ich synowie: Józef, Raszka i ich córka Pewta.
74. Sara Miriam Goldman z domu Żelazo i jej mąż.
75. Arie-Leon Goldsztejn, jego żona Emilia z domu Zilbersztejn, ich syn i córka.
76. Mosze Goldsztejn, jego córka Rejca i jej rodzina (zginęła w Wołominie).
77. Chaim syn Mosze Goldsztejn i jego żona Pesia.
78. Jeszajahu syn Mosze Goldsztejn, jego żona Sara-Bejla, ich synowie Michael i Dow-Ber.
79. Eliezer Szraga syn Mosze Goldsztejn i jego żona.
80. Rafael Goldsztejn.
81. Josfa (żona Kalmana) Gołąbek i jej synowie: Zew i Welwejl, córka Chaja i jeszcze córka.
82. Jasza Gordon i jego żona Elka z domu Akselrod.
83. Cwi-Herszl Gordon, jego żona i ich syn Zelman.
84. Chana i Zelig Gordon.
85. Zelig Gibsman.
86. Rachel córka Józefa Gilerer.
87. Sara córka Józefa Gilerer i jej mąż.
88. Meir syn Józefa Gilerer.
89. Fiszel syn Józefa Gilerer.
90. Pesza (córka Zelmiana) Ginzburg.
91. Cwi syn Zelmiana Ginzburg, jego żona i ich synowie: Chaim i Ruben.
92. Peszka (żona Zewa Welwejl) Głońska i jej dzieci: Chaszka, Rywka i Dawid.
93. Abraham syn Zewa Wejwela Głoński, jego żona Sefora z domu Lipszyc i ich syn Cwi-Herszl.
94. Abraham Glassztejn i jego żona Sara.
95. Arie Glikman, jego żona Chana i ich córka Fejgl.
96. Szmuel syn Jehoszuy Glikman, jego żona Peszka, ich synowie: Dow-Berl, Aleksander, Fradl, Anszel.
97. Noach syn Berla-Lejba Glikman, jego żona Alta, ich córki Bejla i Szejna z rodzinami.
98. Beniamin syn Noacha Glikman i jego rodzina.
99. Mosze syn Noacha Glikman, jego żona, dwóch synów i córka.
100. Szmuel syn Noacha Glikman i jego rodzina.
101. Menachem Mendel syn Noacha Glikman, jego żona i ich syn.
102. Mosze i jego siostra Cipora Glasman.
103. Lewi Gielczyński, jego syn Dow-Berl, jego córka Gutka i córka Rejca z mężem i dwójkiem dzieci.
104. Arie Lejb syn Lewiego Gielczyński, jego żona i ich córki: Golda, Ester, Chaja i Baśka.
105. Sabataj syn Arie Lejba Gielczyński, jego żona Debora, dwóch ich synów i dwie córki.
106. Dawid syn Chaima Geler, jego żona Tojwa-Rachel.
107. Szlomo Geler, jego żona Rachel-Ejtki z domu Gringerg, ich dzieci: Cirl, Masza, Abraham i Arie.

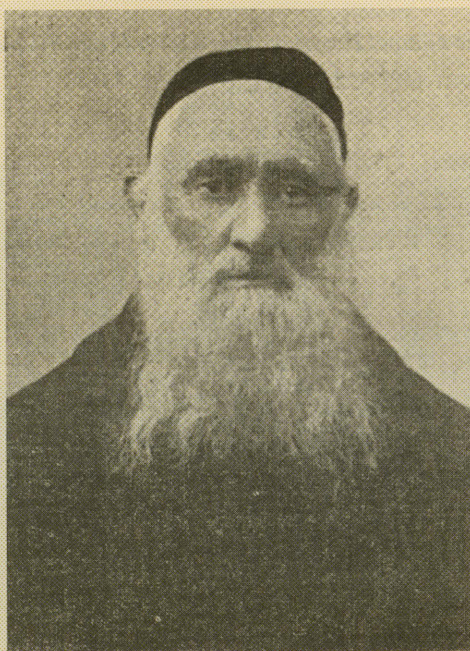
108. Szymon Geler, jego żona, ich synowie: Zejdka i Gedalia i dwie córki.
109. Hania, Chawa i Sefora Geler.
110. Jehuda Gniazdowicz, jego żona i syn.
111. Abraham Arie Grabarz, jego żona Sara-Rywka Kropownicka, ich córka Necha i jeszcze jedna córka.
112. Arie-Lejb Gruber, jego żona Frejdl z domu Chorosz i ich syn.
113. Ezechiel-Berl Grodzieński, jego żona Debora z domu Goldman, ich synowie: Chone, Mordechaj i Eliezer.
114. Fejwl syn Dow-Bera Grosman, jego żona Sara, ich syn Dow-Bercza i ich córka Menucha.
115. Jerchamiel syn Fejwła Grosman, jego żona i dwoje dzieci.
116. Zejdka i Daniel synowie Fejwła Grosmana.
117. Józef syn Klonimusa Grosman, jego żona Szejna z domu Golda, ich dzieci: Zyskind-Arie, Gitl, Tejbl i Szlomo-Beniamin.
118. Ester-Hinda (żona Mosze) Grinberg i jej syn Abram-Gedalia.
119. Ben-Cijon Grinszan i jego żona Szejna z domu Gold.
120. Dawid Granat i jego żona Bejla.
121. Gerszon syn Elkany Gerszuni i jego córka Frida.
122. Gronia (żona Tony) Gerszuni i jej córka Golda.
123. Ronia Gerszkof.
124. Jeszajahu Gaszniewski, jego żona, dwóch synów i dwie córki.
125. Eljahu Dojcz, jego żona Rahel z domu Wiloga (Wyłoga) i ich córka Bluma.
126. Menachem Mendel syn Eljahu Dojcz i jego żona.
127. Bejlka Dojcz z domu Piekarewicz żona Altera Dojcza i troje jej dzieci.
128. Jehoszua Dombrowski, jego żona Szejna z domu Siemiatycka i czworo ich dzieci.
129. Jerochem Fiszel Dan i jego żona Chawa z domu Szapiro.
130. Jerchemiel Danulewicz, jego żona Bobka-Sara-Etka z domu Karlińska i czworo ich dzieci.
131. Dawid Drezel i jego żona Mejta z domu Chińska.
132. Meir Hut i jego żona Sefora.
133. Abraham syn Cwi Horowic (Hurwic), jego żona Lea z domu Choroszucha, ich córki: Hania z mężem, Jokebed (Cirla) oraz ich syn Cwi.
134. Dow-Berl i jego siostra Liba-dzieci Symchy Helersztejna.
135. Pesza (żona Cwi Arie) Herberg.
136. Szmuel syn Szmariahu Hersztejn, jego żona Rachel z domu Zabawa, ich dzieci: Arie-Lejb, Szmarjahu i Bejla.
137. Zelig syn Szmarjahu Hersztejn, jego żona Masza, syn Menachem i córka Mindel.
138. Jehoszua syn Szmarjahu Hersztejn, jego żona Luba, ich dzieci: Efraim, Abraham-Icchak i Szejndel.
139. Fiszel syn Jehoszuy Hersztejn, jego żona Chaja-Lea z domu Liśnieska, ich synowie: Mordechaj, Szymon i Józef.
140. Józef Wołochiński, jego żona Sara, ich dzieci: Szlomo i Sara.
141. Chaim Józef syn Abrahama Wołkowicz, jego żona Cipora oraz ich dzieci.
142. Józef syn Abrahama Hersza Widenberg, jego żona Ester z domu Lewinson i ich dzieci.
143. Mosze syn Jehudy Lejba Wiloga (Wyłoga), jego żona Sara z domu Czeszler, ich córki: Kajla z rodziną i Rywka oraz ich synowie: Jehuda i Nachman.
144. Szymon syn Zewa Wiloga (Wyłoga), jego żona Brejna-Tejbel z domu Kaplan, ich syn i córka Rachel.
145. Dawid syn Zewa Wiloga (Wyłoga), jego żona Chaja i syn.
146. Gitl(żona Ajsera) Winograd.

147. Elizer Winter, jego żona Tejbela z domu Choroszuca, ich syn Szalom i córki Rasza i Masza.
148. Nachman Winsztejn, jego żona Ester Chana z domu Chlubiocka, ich córki: Pesza i Gita oraz syn Arie-Lejb.
149. Arie-Hirsch syn Gedla Wiski, jego żona Cipora z domu Purko, ich córki: Chaja i Ester oraz Mosze Chaim.
150. Eliezer syn Arie-Hirsza Wiski, jego żona Batja z domu Litwak i ich syn.
151. Szlomo syn Arie-Hirsza Wiski, jego żona Chaja Ester z domu Jablonowicz i ich syn.
152. Nisan Wiszniewski, jego żona Cirl z domu Głońska, ich syn Welwejl i ich córka.
153. Mosze Węgierka (Węgierka), jego żona, dwóch synów i dwie córki.
154. Ezechiel syn Naty Węgierka, jego żona Rachel, ich syn Symcha i córki: Szoszana i Szejna.
155. Szlomo syn Ezechiela Węgierka, jego żona Sara z domu Jablonowicz, syn Abraham i córka Rut.
156. Beniamin Wendlowicz (Wędłowicz) i jego żona Miraiam Dojcz oraz jego matka.
157. Meir Wendlowicz (Wędłowicz).
158. Stirka (żona Chaima) Żółty, jej syn Arie-Lejb i córka Marysia.
159. Eliezer Żółty.
160. Dawid Żółty, jego córka Elka-Chaja z rodziną.
161. Menachem Mendel syn Izraela Altera Zejc, jego żona Rachel.
162. Lea Zejrińska i jej córki Szoszana i Liba.
163. Jirmejahu Zejriński, jego syn Dow-Berl i dwie córki.
164. Natanael Zilbersztejn, jego żona Dwora i ich córka Małka.
165. Benjamin syn Izraela Żelazo, jego żona Chana Idel z domu Charlap i ich córki: Rywka, Hinda, Ester i Masza.
166. Pinchas syn Izraela Żelazo, jego żona i dzieci.
167. Rejzla córka Izraela Żelazo.
168. Debora żona Aszera Żelazo, jej synowie: Pesach, Meir, Dawid i jej córki: Rejzla, Gitla, Liba, Chaja, Małka i Rywka.
169. Mosze, Mendel, Chana i Reizel Żelazo.
170. Szlomo Zilbersztejn, jego żona Tejbl z domu Rabinowicz, ich syn Cwi i córka Hadasa.
171. Benjamin Zilbersztejn, jego żona Bluma z domu Altszuler i ich córka.
172. Eli-Mendel Zacharewicz, jego żona Mindel z domu Gieleczyńska, ich syn Bendet i ich córka Sara-Małka.
173. Dow-Zew syn Eli Mendla Zacharewicz, jego żona i syn.
174. Szlomo syn Becalela Zacharewicz, jego żona Chaja, ich synowie i córki.
175. Dawid Złotkowicz, jego żona i troje dzieci.
176. Mordechaj syn Jakuba Mosze Zalcman, jego żona Marysia z domu Zareńska (Zareńska?), ich dzieci: Sara-Fejgl, Jirmejahu, Chana-Szejna, Jakub, Litman i Zelman.
177. Sabbataj syn Jakuba-Mosze Zalcman, jego żona Dawa z domu Żelazo, ich syn Jakub i córka Szejna-Sara.
178. Mindel córka Fiszela Zalcmana.
179. Mosze syn Józefa Zak, jego żona Cirla z domu Choroszuca, ich synowie: Abraham i Jeszajahu.
180. Lea Zakim z domu Szorc (żona Mosze Zakima) i jej córka Rywka a także Rachel z rodziną, Eliezer z rodziną i jeszcze jeden syn.
181. Berl-Dow Zareński, jego żona Małka z domu Szorc, ich dzieci: Nachum, Ajdel, Benjamin i Debora.
182. Raszka (żona Chaima Zareńskiego) i jej syn Becalel.
183. Szlomo syn Chaima Zareński, jego żona Szewa, ich synowie Jirmejahu, Abraham i Awigdor oraz córki: Słowa, Chaja-Szoszana, Bejla i Raszka.

184. Dow-Ber syn Chaima Zareński, jego żona Gitla, ich córki: Raszka i Bela oraz ich syn Józef.
185. Lea Zareńska z domu Zacharewicz (żona Herca Zareńskiego) i jej synowie: Jirmejahu i Dow-Ber.
186. Cwi syn Kadisza Chorocho.
187. Jehoszua Michael syn Cwi Choroszucha, jego żona Lea z domu Surawicz, ich córka Ester Malka i ich synowie: Boruch i Józef.
188. Nachum syn Cwi Choroszucha, jego żona Debora z domu Lachower i dwoje ich dzieci.
189. Zyskind Lejb syn Cwi Choroszucha, jego żona Rachel i dwie ich córki.
190. Arie-Lejb syn Mosze Choroszucha, jego żona Fruma i ich dzieci: Mosze, Józef, Jehuda i Sara.
191. Malka-Rejzel i Sara-córki Mosze Choroszuchy ze swoimi rodzinami.
192. Mosze syn Kadisza Choroszucha, jego żona Chawa z domu Kohen, ich syn Natan-Nate i córka Rela(?)
193. Meir syn Mosze Choroszucha, jego żona i dzieci.
194. Arie syn Mosze Choroszucha, jego żona Masza z domu Siniak i ich dzieci.
195. Cwi-Hirs, Eljahu i Haszka-dzieci Abrahama Chaima Choroszucha.
196. Jakub syn Abrahama Choroszucha i jego żona Rachel.
197. Liba (żona Zyskinda Lejba) Choroszucha.
198. Fejgl (żona Mosze Izraela Choroszucha i jej córka Perla.
199. Szymon syn Zyskinda Lejba Choroszucha, jego żona Szejna z domu Fric, ich córki: Ejdka, Sara, Pesza i Bluma oraz ich synowie: Izrael i Abraham.
200. Ester (żona Barucha) Choroszucha, jej syn i córka.
201. Abraham Mordechaj Choroszcz.
202. Szlomo Lejb syn Abrahama-Mordechaja Choroszcz, jego żona i dwoje dzieci.
203. Abraham-Lejb Choroszcz, jego żona Fejgl i dwie ich córki: Rejzel i Miriam.
204. Lipa syn Abrahama-Lejba Choroszcz i jego żona.
205. Szmuel syn Szaloma (Szołema) Chejta, jego żona Sara z domu Golda, ich syn Zyskind-Lejb i ich córka Malka.
206. Awa syn Izraela Chejker, jego żona Hinda z domu Dojez, dwóch synów i dwie córki.
207. Ajzyk syn Szmuela-Jehudy Chirski, jego żona Mejta i pięcioro dzieci.
208. Zyskind Chirski, jego żona Sefora z domu Wiski i ich córka Szejna.
209. Eliezer i Marysia, dzieci Arona-Lejba Chłubiockiego.
210. Icchak syn Cwi Chlubecki, jego córki Sefora i Lea i syn Chaim.
211. Szmuel Chalota-Szochet, jego żona Mira, jego córka Frejdl z mężem.
212. Menachem Mendel Chenes, jego żona Marysia z domu Kacarewicz, ich synowie: Icchak i Cwi.
213. Cirila Turek z domu Choroszucha (żona Menachema Turka).
214. Chaim syn Abrahama Tykocki, jego żona Sara z domu Kapica, ich córka Rejzla i syn Jakub.
215. Hania (Henia?) Tykocka z domu Goldman (żona Abrahama Zewa Tykockiego), jej syn Jakub i córka Jusf.
216. Meir Tenenbojm, jego żona, dwoje dzieci i matka.
217. Bejla (żona Cwi) Toporowicz.
218. Mosze syn Cwi Toporowicz, żona Bobka z domu Szacińska (Trzcinińska?), dwie córki i syn.
219. Ezriel syn Cwi Toporowicz, jego żona i pięcioro dzieci.
220. Mosze, Rachel syn Fiszela Tarchomowski, jego żona Ejtkla z domu Gielczyńska, córka Fejgl i syn.

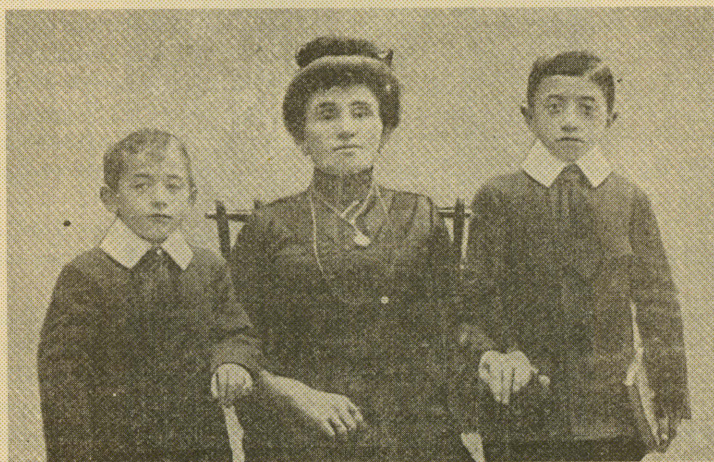
*Awa Światycki-ostatni rabin Tykocina
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Szmuel Chalojta-rzezak (szochet) kahału tykocińskiego (fot.
z okresu międzywojennego)*

*Dow-Gimpel Borsztejn i jego żona Kajla-Fruma
(fot. z okresu międzywojennego)*

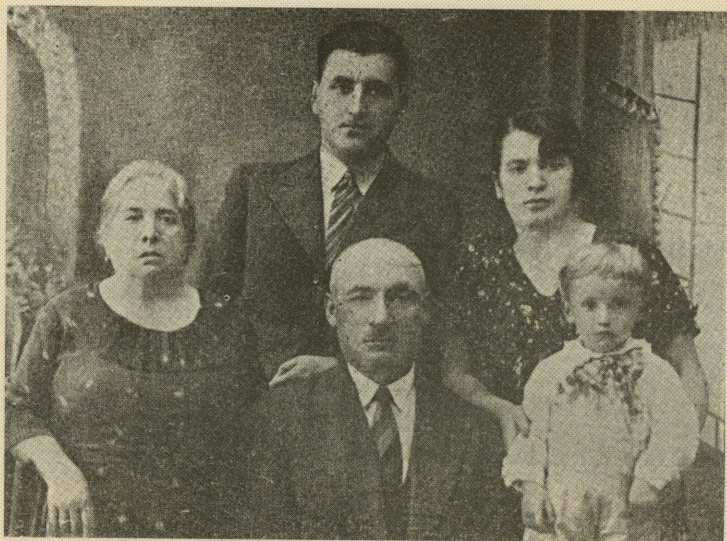
*Żona Mordechaja Siemiatyckiego z synami Zajdlem i Chaimem
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Orkiestra Tykocińskiej Straży Ogniowej, w skład której wchodziłi Polacy i Żydzi
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Fiszel syn Icchaka Kropownicki ze swoją matką i jej mężem
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Jakub Choroszuca, jego żona Rachel, córka Cirla z mężem Mosze Zakiem i synkiem
(fot. z okresu międzywojennego)*

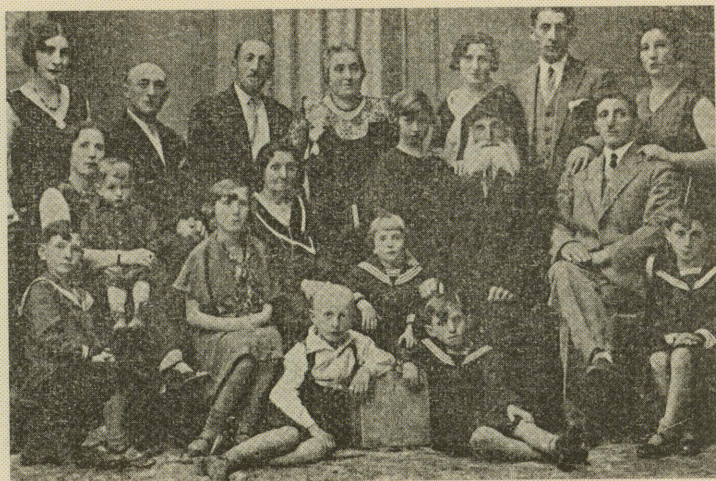
*Dawid Żółty z rodziną
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Pesach Kapica i jego żona Judyta
z domu Goldsztejn
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Pesach Kapica i jego matka Necha
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Abraham Mordechaj Olsztejn z rodziną
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Fiszel Arsztajn i jego żona Chaja
Lea z domu Lisańska z dziećmi
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Cirla Turek córka Mosze Izraela Choroszuchy
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Dziewczęta z organizacji syjonistycznej Haszomer hacair
na obozie przystosowawczym do pracy w kibucu
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Członkowie organizacji syjonistycznej Chaluc, 1931 rok.
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Powszechna Szkoła Żydowska w Tykocinie
(fot. z okresu międzywojennego)*

*Starszyzna ruchu syjonistycznego w Tykocinie
(fot. z okresu międzywojennego)*

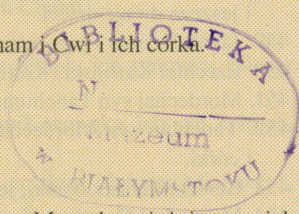
221. Dow-Ber Czingel, jego żona Gołda i ich dzieci.
222. Dawid Trzciniński, jego żona Bejla Rywka z domu Malarewicz, ich dzieci: Eliezer, Cipora, Arie, Jeszajahu, Szlomo, Sara-Cirla i Icchak.
223. Michael syn Dawida Trzciniński, jego żona Masza z domu Żółty i ich syn.
224. Cipora Jablonowicz z domu Kapica (żona Zewa Jablonowicza).
225. Symcha syn Jakuba Mosze Jablonowicz, żona jego Gołda-Rejzla z domu Szlapak, ich synowie: Jakub-Mosze i Mordechaj i ich córki: Chaja i Sonia.
226. Nechama Jablonowicz z domu Chrząszcz, żona Szmuela Jablonowicza.
227. Meir syn Zewa Jablonowicz, jego żona Rejzla z domu Chojteks, ich syn Zew i córki: Chaja i Etki.
228. Jakub Mosze syn Zewa Jablonowicz.
229. Szlomo syn Zewa Jablonowicz i jego żona Bela.
230. Arie-Lejb syn Zewa Jablonowicza.
231. Sasza Jodkowski, jego żona Mania z domu Grinblat, dwóch synów i córka.
232. Icchak Judwicz (Judewicz?), jego żona Etel i ich córka.
233. Necha (żona Szymona) Juzwicz (Józewicz?).
234. Szmuel Jung, jego żona, dwóch synów: Arie Lejb i Szmarijahu, córka Bejla i jeszcze córka.
235. Ruben Jarmusz, jego żona Gitla z domu Żółty, ich córki: Słowa (Słuka?), syn Abraham i córka Basia.
236. Chaim Józef syn Abrahama Jankielewicz, żona Cipora z domu Kock i ich syn Abraham.
237. Alter syn Chaima Jaskółka, jego żona i ich syn Eliezer.
238. Roza Jafa.
239. Ruben Jarmusz, jego żona Gitla z domu Żółty, ich córki Słowa, Szejna-Lea, Belka(Bilka) i ich syn Szlomo.
240. Józef Jarmusz, jego żona Gitla z domu Żółty i pięcioro dzieci.
241. Józef syn Icchaka Ismach, jego syn Abraham i jego córka Jafa.
242. Ester Gołda (żona Arie-Lejba) Kohen.
243. Izrael syn Kadisza Kohen (Kahan?), jego żona Cipora z domu Jafa, ich synowie Icchak i Kadsz.
244. Arie syn Kadisza Kohen.
245. Chaim Kohen i jego syn Ezechiel.
246. Jakub Mosze Kohen i jego żona Chana.
247. Szmuel syn Jakuba Mosze Kohen, jego żona Masza z domu Cachnowicz (Ciechanowicz) i ich syn.
248. Gedaliahu syn Jakuba Mosze Kohen, jego żona i ich syn.
249. Aszer Kohen i jego żona Pesza z domu Zakim.
250. Icchak Meir Kohen, jego żona i jego syn Jeszajahu.
251. Izrael Lew, jego żona i ich córki Liba, Rachel, Chaja, Dowa i Chana.
252. Hilel syn Sabataja Lew, jego żona Bejla, ich synowie Chaim i jego rodzina, Sabbataj i jego rodzina i jeszcze syn i dwie córki.
253. Izrael syn Lewiego Józefa Lew, jego żona Etel Dina, ich synowie Pinchas, Jehoszua, Jakub, Natanael i Szalom i ich córka Chaja.
254. Abraham Nachman syn Lewiego Józefa Lew, jego żona i ich córki Małka i Chana.
255. Szłoma Lew, jego żona, ich synowie i ich córki.
256. Dawid syn Szłomy Lew, jego żona i ich dzieci.
257. Gedalia syn Chaima Icchaka Lew, jego żona Chaja z domu Pieniążek, ich córki Etel i Rachel i ich synowie Chaim, Mordechaj i Jakub.
258. Chaja Lebendik córka Izraela Lejba Lew i jej mąż.

259. Pinchas syn Izraela Lejba Lew i jego rodzina.
260. Jakub syn Izraela Lejba Lew i jego rodzina.
261. Natanael syn Izraela Lejba Lew i jego rodzina.
262. Jehoszua syn Izraela Lejba Lew i jego rodzina.
263. Szalom syn Izraela Lejba Lew i jego rodzina.
264. Szmuel Lewin i jego rodzina.
265. Noach syn Jakuba Lewinson i jego żona Cipora Bila.
266. Józef syn Noacha Lewinson i jego rodzina. Abraham Zak.
267. Jecha-Necha córka Lewinson, jej mąż Abraham Szmuel i ich dzieci.
268. Dina córka Noacha Lewinson i jej mąż Szmuel.
269. Chaim Mendel syn Noacha Lewinson.
270. Chaja Gitla córka Noacha Lewinson i jej mąż Ruben syn Ben-Cijon.
271. Noach syn Jakuba Lewinson, jego żona Cipora z domu Kagan, ich dzieci Chaim i Mindel.
272. Szalom Lewinson, jego żona, ich syn Meir i jeszcze syn i dwie córki.
273. Bere Lejb syn Szaloma Lewiński, jego żona i ich dzieci.
274. Izrael Łucki, jego żona Jona-Tejbl i ich synowie: Eljahu i Aron.
275. Mosze syn Gerszona Luksemburg i jego żona Szejna-Towa.
276. Meir syn Mosze Luksemburg, jego żona Tejbl, ich synowie Menachem i Aaron i ich córki Elka i Chaja.
277. Józef syn Mosze Luksemburg, jego żona Chaja i ich dzieci.
278. Arie Lejb syn Mosze Luksemburg i jego żona Bejla.
279. Mordechaj Luria, jego żona Sara z domu Pieniążek i trzy ich córki.
280. Icchak Lachower i jego żona Debora-Pesza z domu Żelazo.
281. Szmuel Liberman, jego żona Chaja Dina z domu Babecki i ich córka Rywka ze swoim mężem.
282. Mosze syn Samuela Liberman, jego żona, ich syn Jakub i jeszcze dwóch synów.
283. Sara Rywka Liwik z domu Wyłoga i jej synowie Izrael i Pinchas.
284. Naftali syn Ajzka Linczewski, jego żona Rywka Fejgl, ich córki Małka, Breindel, Dowa-Chana i Liba i ich syn Menachem Mendel.
285. Aptekarz Lip i jego żona Nechama.
286. Altka córka Hadassy (żona Icchaka Lipkes).
287. Mosze syn Icchaka Lipkes, jego żona Brejna z domu Kaplański, ich syn Icchak i ich córka Gołda.
288. Abraham Alter syn Jeszajahu Lipszyc jego żona Chaja z domu Kalińska, ich synowie: Józef i Pinchas i ich córki Rachel i Basia.
289. Nachman Lipszyc i jego rodzina.
290. Mosze Lipszyc, jego żona Bejla Fridka z domu Wiski i ich syn Arie-Lejb.
291. Józef Majerowski, jego żona Chaja z domu Gołabek i ch córka Szejna i jej rodzina.
292. Cwi Hirszy syn Józefa Majerowski.
293. Abraham syn Jakuba Mejzner, jego żona Bejla Hadassa z domu Lipkes, ich synowie Jakub, Icchak, Jehoszua-Mordechaj i Cwi-Hirszy.
294. Ruben Mins, jego żona Eida z domu Edelsztejn, ich syn Meir i ich córka Rachel.
295. Szejna Mirkowska z domu Szacińska, żona Icchaka Mirkowskiego, jej syn Dow-Ber i jej córka Bobka.
296. Efraim syn Icchaka Mirkowski i jego żona.
297. Ezechieli syn Icchaka Mirkowski i jego żona i ich dzieci.
298. Arie syn Michała Malarewicz, jego żona Chaja z domu Litman i ich syn Moszela.
299. Michał syn Michała Malarewicz, jego żona i ich syn.
300. Alter syn Abrahama Malarewicz, jego żona Ajtka (Itka?), ich córka Lila i ich dzieci Iska i Lolka.

301. Jakub Manikur z żoną.
302. Marysia żona Jakuba Manczik i jej córka Chaja.
303. Szmuel Lejb syn Jakuba Manczik, jego żona i 9 dzieci.
304. Icchak syn Chaima-Ber Manczik, jego żona Brocha i ich dzieci.
305. Abraham Manczik, jego żona Chaja z domu Altszuler, ich córka Rachel-Lea i jej rodzina i ich synowie i Jakub i ich rodziny.
306. Jakub Niewidomski (Niewiadomski?), jego żona Menucha, i dwie ich córki.
307. Mates Nielubicki i jego żona Elka z domu Jabłonowicz.
308. Rabi Awa Światycki, jego żona Hania-Chaja córka Szmarjahu Jozefa.
309. Lewi syn Mosze Lejb Swisłowski i jego żona Bunia (Benia?) z domu Lew.
310. Dow-Ber syn Mosze Lejb Swisłowski, jego żona Miriama, z domu Kapica, ich synowie Jakub i Mosze-Arie i ich córka Chana i Sima.
311. Ruben Sokolowicz.
312. Jakub Sokolowicz, jego żona, ich synowie i ich córka.
313. Tanchum Sokolowicz, jego żona Miriam, ich córka Chaszka i jeszcze córka.
314. Nachum Sokolowicz, jego żona Rachel-Lea, ich syn Ruben i jeszcze syn.
315. Mosze syn Abrahama Jakuba Surwicz (Surwicz?), jego żona, czterech ich synów i dwie ich córki.
316. Dawid syn Chaima Surwicz i jego żona.
317. Sara Surwicz, jej syn i jej córka.
318. Izrael Surwicz, jego żona i ich dzieci.
319. Szaul syn Abrahama Jakuba Surwicz, jego żona Chawa z domu Guzinski (Gozinski?), ich syn Abraham, ich córka Pesza i jeszcze syn i dwie córki.
320. Chaim Surwicz, jego żona i jego synowie Tone, Gerszon-Józef i ich rodziny.
321. Szlomo syn Abrahama Jakuba Surwicz, jego żona, ich córka Rachel i jej mąż, Elka, Pesza, Jakub i jeszcze córka.
322. Rywka Surwicz z domu Kohen (żona Jakuba Surwicz)
323. Izrael Meir syn Jakuba Surwicz, jego żona Jokebed z domu Pudrowski i dwóch ich synów.
324. Cwi syn Borucha Surwicz, jego żona Bluma z domu Rubinsztejn i ich córka Ester.
325. Abraham syn Borucha Surwicz, jego żona Cwija z domu Gold, ich synowie Mosze z ich rodzinami i córka Miriam.
326. Icchak Suraski, jego żona Menucha z domu Kacarewicz, ich córka Cwija, i ich syn Chaim.
327. Chaja Dowa Starzyńska z domu Żelazo i jej mąż.
328. Abraham Sirota i jego córka Chaja.
329. Daniel syn Abrahama Sirota i jego żona.
330. Lea Sirota.
331. Gołda Ślawatycka.
332. Abraham Ślawatycki, jego żona Fridka, ich synowie Boruch i Cwi-Hirsz i ich córki Chana i Josfa.
333. Mosze syn Józefa Ślawatycki, jego żona Bejla, ich syn Abraham i ich córki Rejzla, Szejna, Fridka i Josfa.
334. Mordechaj syn Józefa Ślawatycki, jego żona Hinda i ich dzieci.
335. Symcha Ślawatycki, jego żona i dwie ich córki.
336. Dawid Ślomiański, jego żona Hurwicz (Horwicz?) i trzy ich córki.
337. Riwa Siemiatycka.
338. Chaim Siemiatycki.
339. Jehoszua Sandler, jego żona Miriam i czterech jej synów.
340. Dawid Sandler, jego żona, dwóch ich synów i ich córka.
341. Abraham syn Mosze Icchaka Siniak, jego żona Gołda z domu Berkowicz, ich córki Brejnda, Masza i Rywka.

342. Cwi syn Abrahama Siniak, jego żona Lea, ich córka Debora i ich syn Sabbataj.
343. Dawid Sefir, jego żona, ich synowie Mosze, Meir, Jakub ich córka Rachel i jeszcze córka i jej mąż.
344. Pinchas syn Icchaka Jakuba Sefir, jego żona Chana z domu Rotsztejn, ich syn Józef i ich córki Fejgl i jej mąż, Kajla, Liba i jeszcze córka.
345. Jehuda syn Pinchasa Sefir i jego żona.
346. Dawid syn Pinchasa Sefir, jego żona i ich dzieci.
347. Dow-Lejb Sefirsztejn, jego żona Belka, ich synowie: Zelman, Becalel i Szlomo i ich córka Cipora.
348. Mosze syn Zelmana Sefirsztejn, jego żona Chawa z domu Cygańska i ich synowie Izrael i Dow.
349. Pinchas Szlomo syn Izraela Sarniewicz, jego syn Izrael ze swoją rodziną.
350. Cwi syn Pinchasa Szlomo Sarniewicz, jego żona Perl z domu Piekarewicz i siedmioro ich dzieci.
351. Mosze Sareliuk, jego żona Szejna z domu Olsztejn i dwie ich córki.
352. Pinchas Szlomo syn Izraela Sarniewicz i jego żona Hadassa.
353. Cwi syn Pinchasa Szlomy Sarniewicz, jego żona Perl z domu Piekarewicz i ich dzieci.
354. Izrael syn Pinchasa Szlomy Sarniewicz, jego żona Chana-Lea z domu Linczewski i ich dzieci.
355. Szalom Epsztejn, jego żona, ich syn i ich córka.
356. Anszel syn Abrahama Furko, jego żona Pesza z domu Rykwowicz, ich córka Chaja-Sara i ich synowie Józef i Abraham.
357. Jakub Dawid syn Jeszajahu Ptakus, jego żona Rachel z domu Toporowicz, ich córka Nechama, ich syn Jeszajahu i jeszcze syn.
358. Icchak-Hirsz Piwowicz, jego żona Rywka i ich córki Rachel i Sara.
359. Sara (żona Zewa) Piwska, ich syn Alter i ich córka Marysia.
360. Cipora (żona Dawida Szlomo) Pieniążek i jej córki Rachel i Ejtel.
361. Szlomo syn Mordachaja Pines.
362. Nachum syn Mordechaja Pines, jego żona Debora z domu Rajska, ich synowie Ezechiel, Szraga, Fajwel i Mosze i ich córki Luba i Pola.
363. Eliezer syn Mordechaja Pines i jego żona Malka Lea z domu Szapiro.
Jerchamiel syn Mordechaja Pines.
364. Noach Piekacz, jego żona Lea z domu Kohen i pięcioro dzieci.
365. Hinda córka Szlomo Piekarewicza.
366. Eliezer syn Szlomo Piekarewicz, jego żona Golda z domu Trzeciński i ich syn.
367. Michał i jego matka Chaja z domu Piekarewicz.
368. Arie Lejb syn Szmuela Dow Piekarewicz, jego żona Sara i ich córka Miriam.
369. Jakub syn Szmuela Dow Piekarewicz, jego żona Cwija, ich syn i ich córka.
370. Dawid syn Jakuba Piekarewicz, jego żona Chana z domu Morgen (Morgan?), ich synowie Benjamin, Arie, Zissel, i ich córka Lea.
371. Benjamin syn Jakuba Piekarewicz, jego żona Nechama, ich córka Lea i ich syn Zissel.
372. Chaim syn Jakuba Piekarewicz, i jego żona Chaja, ich córka Sara, ich syn Arie-Lejb i jeszcze chłopiec.
373. Abraham syn Dawida Piekarewicz i jego żona Lea-Jecha z domu Chmutowicz.
374. Jakub syn Abraham Piekarewicz, jego żona Fejgl córka Icchaka-Motla Mabokin, ich córka Rywka i jeszcze dwoje dzieci.
375. Sabbataj syn Abrahama Piekarewicz, jego żona Lea i ich synowie Mosze i Gito.
376. Jirmejahu syn Abrahama Piekarewicz i jego żona Ester.
377. Inta Piekarewicz i jej córka Chaja-Figl.

378. Nachman syn Inty Piekarewicz, jego żona, dwóch ich synów i ich córka.
379. Lea (żona Kopela) Piekarewicz, jej córka Ester i jej synowie Dawid, Nachum i Jakub.
380. Żona Szmuela Piekarewicz i jej syn.
381. Aron Piekarewicz, jego żona, ich syn i trzy ich córki.
382. Rywka, Rachel i Sara Piekarewicz.
383. Nachman Felgun, jego żona Cirla z domu Choroszuca, ich syn Kadisz i ich córka.
384. Meir syn Gerszona Płoński i jego żona.
385. Sara córka Pereca Płońska.
386. Gerszon syn Pereca Płoński, jego żona Debora z domu Rozenberg, ich synowie Jakub, Perrec, Dawid.
387. Symcha Płoński, jego żona Rejzla, ich syn Joel i ich córka Rywka.
388. Aron Perl, jego żona Sara z domu Chlebiocki, ich syn Chaim i ich córki Peszka, Gitla, i Rejzla.
389. Bejla (żona Icchaka) Perl, jej syn Arie-Lejb i jej córki Chaja-Rywka, Gitla, Debora i Cwi-ja.
390. Kopel syn Meira Penrzoch.
391. Abraham Icchak Penrzoch i jego żona Sara.
392. Izrael Prawda i jego żona Fejgl z domu Kac, ich córka Golda i ich syn Zew.
393. Abraham syn Jekotiela Fromowski, jego żona, ich synowie Jekotiel, Józef i jeszcze ich syn.
394. Efraim Frid, jego żona Wela z domu Goldberg i ich córka.
395. Noach Frykacz, jego żona Lea z domu Kohen i pięcioro dzieci.
396. Mosze Perla, jego żona z domu Glikman, ich syn i ich córka.
397. Zelig syn Abrahama Perłowicz, jego żona Sara z domu Biber.
398. Alter Perłowicz.
399. Mordechaj Perko, jego żona Fruma, ich syn Alter.
400. Noach Frykacz, jego żona Lea z domu Kohen i ich pięcioro dzieci.
401. Meir syn Jakuba Cygański, jego żona Chaszka z domu Maliszewska i jej siostra.
402. Daniel syn Efraima Caje, jego żona, czterech ich synów i dwie ich córki.
403. Awiezer Cycowicz, jego żona Ester z domu Żółty, ich córki: Belka, Chaja-Batia i Rachel i ich synowie: Mosze, Arie i Icchak.
404. Chaja-Batia Cycowicz.
405. Zejdl Calewicz, jego żona Rejzla z domu Brejnski, ich synowie: Elchanan, Meir, Dow-Ber, Eljahu.
406. Mosze syn Menachema Mendla Kobyliński, jego żona Dina z domu Szacińska, ich syn Arie-Lejb i ich córka Sara Lea.
407. Menucha Kobylińska i jej mąż Józef.
408. Mirka Kagan z domu Szapiro (żona Szymona Kagana), jej córki Kajla-Gitla i jej rodzina i Judyta.
409. Eliahu syn Cwi Kawka, jego żona Cipora, ich synowie Abraham i Cwi i ich córki.
410. Cwi Kojfman i jego żona Sefora z domu Rykwowicz.
411. Chone syn Gedalii Kojko i jego żona Chana.
412. Wejwejl syn Chone Kojko, jego żona Chawa i ich dzieci.
413. Issachar syn Chone Kojko, jego żona i dzieci.
414. Jakub syn Chone Kojko, jego żona i dzieci.
415. Gedalia syn Chone Kojko, jego żona, ich synowie: Abraham, Menachem i Arie oraz ich córka z rodziną.
416. Chone Kojko, jego żona Rachel, ich synowie: Gedaliahu, Abraham, Menachem, Arie, Lipman i Jakub oraz ich córki: Malka i Masza-Hinda.

417. Nachum Koziol, jego żona Ester z domu Olsza, ich syn Abraham i córka Gołda.
418. Chaim Kulik, jego żona Szejna Gołda, dwóch synów i córka.
419. Szalom Kosecki, jego żona dwie córki.
420. Chaim Meir Kosecki, jego żona, syn i dwie córki.
421. Mosze syn Chaima Meira Kosecki, jego żona, syn i dwie córki.
422. Arie Kosecki i jego żona Bejla.
423. Eliezer Koperberg i jego żona Chana z domu Szapira.
424. Chawa Sara Kocik.
425. Liba Kurland (żona Józefa Smurla) i jej syn Józef.
426. Józef Korec, jego żona Chana z domu Zareński i ich córka Raszka.
427. Mosze Klejman, jego żona Szoszana z domu Braun, ich córka Chaja i ich syn Szalom.
428. Aron Klejnerman, jego żona Sara i ich synowie: Chaim, Józef i Awa.
429. Fejgel (żona Mordechaja) Kalińska i jej córka Debora.
430. Dawid Kaliński i jego żona Zelda-Miriam z domu Borsztejn.
431. Pesach syn Izraela Kapica, jego żona Judyta z domu Goldsztejn, ich synowie: Izrael i Szymon, ich córki: Liba, Etki i Necha.
432. Cwi Kaplan, jego żona i ich córka Etel.
433. Abraham Kaplan jego żona Sefora z domu Chlebiocka i ich syn Dawid.
434. Kalman Kaplański, jego żona z domu Kropownicka, ich syn i dwie córki.
435. Jehosua syn Józefa Kacarbin, jego żona Miriam, syn Józef i córka.
436. Józef syn Chaima Arie Kacarbin, jego żona Perla z domu Kojko, ich synowie: Jakub, Gedalia, Dawid, Cwi i ich córki: Cipora, Cwija i jej córki.
437. Menucha Kacarbin (żona Icchaka Suraskiego).
438. Dow-Ber Krawcewicz, jego żona Hania z domu Chlebiocka, ich synowie: Arie-Lejb i Mordechaj.
439. Eliahu Mendel syn Lewiego Krawcewicz, jego żona Mindel i ich syn Bendet.
440. Bera-Welwejl syn Eli-Mendla Krawcewicz, jego żona, syn i córka.
441. Mosze (Gawer) syn Szymona Krawcewicz, jego żona Rywka z domu Kapica.
442. Jakub Krawczyk, jego żona, syn i córka.
443. Pesza Krawczyk.
444. Gecel syn Chaima Kropownicki, jego żona Cipora, dwóch synów i córka.
445. Abraham syn Fiszela Kropownicki, jego żona Debora, ich córki: Basia i Liba i ich synowie: Fiszel i Icchak.
446. Icchak syn Fiszela Kropownicki, jego żona Szoszana z domu Świsłowska, ich synowie: Fiszel i Michael i trzy córki.
447. Sara-Rywka Kropownicka i jej mąż Abraham Lejb.
448. Jeszajahu Kramer, jego żona Tojwa-Brejna, ich synowie: Abraham i Lejb, ich córka Sara i jeszcze dwoje dzieci.
449. Jakub Kramer i jego żona Elka z domu Żółty.
450. Ezechieli Karliński (Kraliński?), jego żona Bejla-Rejsza z domu Mancik i jeszcze syn.
451. Mordechaj syn Tanchuma Kraliński, jego żona Cipora z domu Lewin i jego siostra Debora.
452. Tanchum syn Mordechaja Kraliński, jego żona Rejzel z domu Grabarz i czworo synów i córki.
453. Gerszon Krasnoborski, jego żona Małka i ich córka.
454. Mosze syn Gerszona Krasnoborski, jego żona Chaszka z domu Piekarewicz.
455. Hinda Rabinowicz.
456. Chana Rubinsztejn z domu Goldsztejn (żona Cwi Rubinsztejna), jej syn i dwie jej córki.
457. Pinchas Rozenblum, jego żona Chaja z domu Gołda, ich synowie Mosze i Jeszajahu.

458. Icchak syn Pinchasa Rozenblum, jego żona Jochewed z domu Winbrod, ich synowie: Zew-Wejwejl i Ajser.
459. Mindel Rumianek z domu Altszuler (żona Mosze Rumianka) i jej dzieci: Dawid, Nate, Eljahu, Kalman i Elka.
460. Dow-Berl syn Mosze Rumianek, jego żona Cipora Fejgel z domu Goldberg i ich córka.
461. Józef Rumianek, jego żona i dwie córki.
462. Zyskind Wolf Rumianek, jego żona Chaja Frida z domu Szpak, ich synowie: Benjamin-Dow, Mordechaj i Chaim-Nachum.
463. Dowa Rumianek z domu Bitman (żona Benjamina Rumianka), dwie jej córki i syn.
464. Arie-Lejb Rywecki, jego żona Judyta z domu Zalcman, ich synowie: Aron i Józef i dwie córki.
465. Cwi Rywecki, jego żona i trzech synów i trzy córki.
466. Szmuel syn Szlomo Altera Rykwowicz, jego żona Chaja Gitla z domu Kacarewicz, ich syn Menachem-Mendel i Jona oraz ich córka Sara-Lea.
467. Aron-Aszer Rajgrodzki, jego żona Kajla z domu Malarewicz, ich synowie: Mordechaj, Abraham, Arie-Lejb oraz ich córka Matl i jeszcze syn.
468. Mordechaj-Cwi Siedlecki, jego żona Mindel z domu Wyloga, ich synowie: Józef i Arie-Lejb i ich córki: Ester i Boba.
469. Bejla-Debora Szulman córka Lewiego Józefa Lwa (żona Symchy-Szmuela Szulmana) i jej synowie: Symcha i Zeew.
470. Eljahu-Baruch syn Symchy-Szmuela Szulman, jego żona Ester z domu Glimowska i troje ich dzieci.
471. Eliezer syn Symchy Szmuela Szulma i jego żona Rywka z domu Litwin.
472. Miriam Szoszkas z domu Toporowicz (żona Izraela Chaima Szuszkasa), jej syn Mosze i córka Rywka.
473. Jehoszua syn Izraela Chaima Szuszkas, jego żona Cipora-Fejgel z domu Gerszuni i ich syn Tana.
474. Szymon Awa syn Izraela Szczygielski, ich synowie: Eljahu i Szmuel i jego córki: Chaja, Chawa i Bejla.
475. Ezechiel syn Szymona Awy Szytygleski, jego żona, dwie córki i syn.
476. Zeew-Lejb Szejn, jego żona Mindel z domu Gołąbek i dwoje dzieci.
477. Szmuel Szykrewicz, jego żona, ich syn Menachem-Mendel i trzy ich córki.
478. Jasza-Józef Szykrewicz (Szykarewicz?), jego żona, dwóch synów i dwie córki.
479. Alter syn Barucha Szykarewicz, jego żona Chaja, dwie córki i syn.
480. Jakub Szlomper, jego żona Menucha, ich synowie: Zelman i Abraham i ich córka Sara.
481. Zeew-Wadka syn Jakuba Szlomper, jego żona, syn i córka.
482. Liba córka Altera Szlezinger.
483. Dawid Szmuelson, jego żona Sefora z domu Szuszkas, ich syn Chaim.
484. Icchak Meir Szapira, jego syn Jeszajahu i córka Masza.
485. Alter syn Szmuela Lejba Szapira, jego żona Chawa z domu Siniak, ich synowie: Eliezer i Nate-Hirsz.
486. Kalman syn Szmuela Lejba Szapira, jego żona Judyta z domu Kosowska, ich syn Zelman, jeszcze jeden syn i córka.
487. Zelig syn Szmuela Lejba Szapira, jego żona Rywka z domu Gerszkow i ich syn Michael.
488. Chinka (żona Chaima) Szacińska (Szacińska?).
489. Ezechiel syn Chaima Szaciński, jego żona Mindel, ich synowie: Dawid, Michela i Zejdka i córka Chana.
490. Jakub syn Chaima Szaciński, jego żona Sara z domu Szaciński i dwoje dzieci.

491. Jakub Kopel syn Icchaka Cwi Swickowski, jego żona Fruma z domu Smorla (?), ich córki Sara i Rachel.
492. Szmuel Sokołowicz, jego żona Debora z domu Klipowicz, ich córki Fruma, Ejtkka, Sonia i Chana i ich syn Mosze.
493. Meir Sokołowicz, jego żona, ich synowie i ich córki.
494. Jeszajahu Piekarewicz, jego żona, ich syn i ich córka.
495. Jeszajahu Piekarewicz, jego żona syn i córka.
496. Mosze, Rachel, Szoszana i Rywka-dzieci Rubena i Nechy Toporowiczów i ich rodziny.
497. Mira córka Menachema i Cirli Turków.
498. Reja Turek (żona Mosze Turka) i jej córka Ada.
499. Abraham i Basia-dzieci Rubena i Chaji-Gitli z domu Lewinson.
500. Chaim Mejeszahen, jego żona Mindel z domu Szapiro, ich synowie: Jeszajahu, Cwi i Symcha-Meir i córka Lea.
501. Jecha Fryc z domu Lipszyc (żona Menachema Fryca) i jej córka Bluma.
502. Mosze Rawic, jego żona Brejna, ich córka Kajla-Rywka i żona ich syna Zalmana oraz jej syn.
503. Mosze Reznik i jego córka Matl.

Lista ocalonych Żydów z zagłady w Tykocinie

1. Eliezer Olsztejn
2. Zyskind Olsztejn
3. Mordechaj Berner
4. Becalel Wyloga
5. Tejbl Zilbersztejn (Jona Berner)
6. Fiszel Zilbersztejn
7. Eliezer Choroszuca
8. Menachem Turek
9. Mosze Turek
10. Abraham Jablonowicz
11. Chaszka Ismach
12. Szmuel Ismach
13. Abraham Ismach
14. Alter Kac
15. Kopel Piekarewicz
16. Icchak Perl
17. Szmuel Perl
18. Eliezer Fryc
19. Arie Fryc
20. Szraga Fejbel Perko
21. Abraham Kapica

Lista Żydów tykocińskich, którzy przeżyli Holocaust poza Tykocinem

1. Lejb Ulszwing
2. Szlomo Bursztejn
3. Hania Bidnowicz
4. Debora Berger
5. Mosze Goldberg
6. Chaim Ginzburg
7. Jakub Dynowicz
8. Fiszel Hersztejn
9. Cwi Herszkof
10. Gerszon Żelazo
11. Rachel Zacharewicz
12. Ezechiel Zacharewicz
13. Abraham Turek
14. Sara Turek
15. Icchak Turek
16. Nusia Turek
17. Józef Turek
18. Szmuel Jabłonowicz
19. Pinchas Lewinson
20. Józef Łucki
21. Józef Linczewski
22. Meir Lipszyc
23. Menachem Meirowicz
24. Felek Malarewicz
25. Lenka Malarewicz
26. Ezechiel Sokołowicz
27. Małka Sokołowicz
28. Zejdel Siemiatycki
29. Hercl Skorek
30. Miriam Skorek
31. Menucha Pines (Falej)
32. Dawid Pieniążek
33. Szmuel Piekarewicz
34. Gitla Perko
35. Chana Perko
36. Icchak Kobyliński
37. Icchak Kranc
38. Zelman Rawicz
39. Nachum Rumianek
40. Symcha Szulman
41. Baruch Szarkiewicz

Lista pomordowanych i ocalonych Żydów tykocińskich wg. Sefer Tiktin, Tel Aviv, 1959 r. tłum. Ewa Wroczyńska.

בזכרה סוד הגאולה
והצדקה
W wiecznej pamięci iety
tajemnica odkupienia
(Bach, Some Time)

כאילו קיים עולם חלא

כל המקיים נפש אחת

KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, JAKBY ŚWIAT CAŁY RATOWAŁ

תעודת כבוד Dyplom Honorowy

NINIEJSZYM ZAŚWIADCZA SIĘ, ŻE RADA
D/S SPRAWIEDLIWYCH WŚRÓD NARODÓW
ŚWIATA PRZY INSTYTUCIE PAMIĘCI
NARODOWEJ YAD WASHEM PO ZAPOZNANIU
SIĘ ZE ZŁOŻONĄ DOKUMENTACJĄ
POSTANOWIŁA NA POSIEDZENIU W
DNIU 1. X. 1990 r.
ODZNACZYĆ

וזאת לתעודה שבישיבתה
עיום יב תשרי תשנא
החליטה הועדה לציון
חסידיו אומות העולם
על יסוד רשות הזיכרון יד ושם
על יסוד עדויות
שחובאן לפניה, לתת כבוד
ויקר ל

Wacława i Lucynę
Białowarczyk

ואצלב ולוצינה
ביאלוורצ'יק

MEDALEM SPRAWIEDLIWYCH WŚRÓD
NARODÓW ŚWIATA, W DOWÓD UZNANIA
ŻE Z NARAŻENIEM WŁASNEGO ŻYCIA
RATOWALI ŻYDÓW PRZEŚLADOWANYCH
W LATACH OKUPACJI HITLEROWSKIEJ.
IMIONA ICH UWIECZNIONE BĘDĄ NA
HONOROWEJ TABLICY W PARKU SPRA-
WIEDLIWYCH WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA
NA WZGÓRZU PAMIĘCI W JEROZOLIMIE.

על אשר בשנות השואה
באירופה שנו נעשם בכפם
להצלת יהודים נרדפים
נידו רודפיהם ולהעניק להם
את הנדליה לחסידיו אומות
העולם.
שנים יונצח לעד על
כבוד בחורשת חסידיו אומות
העולם ביד ושם.

Jerozolima, Izrael, dnia
13. VIII. 1991 r.

ניתן היום בירושלים
א אלול תשנא

Dr. Yehuda Avid
בשם רשמי היכרון יד ושם
W IMIENIU YAD WASHEM

בשם הועדה לציון חסידיו אומות העולם
W IMIENIU RADY D/S SPRAWIEDLIWYCH

KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, JAKBY ŚWIAT CAŁY RATOWAŁ

Sprawiedliwy wśród narodów świata.

Wacław Białowarczuk urodził się 17 kwietnia 1913 r. w Ciechanowcu. W okresie I wojny światowej jako dziecko został wywieziony w głąb Rosji. Po powrocie do wolnej Polski ukończył szkołę powszechną i seminarium nauczycielskie. W latach poprzedzających II wojnę światową pracował w różnych miejscowościach województwa białostockiego w charakterze nauczyciela. Wybuch wojny zastał go w Tykocinie, gdzie mieszkał pracując w Szkole Powszechnej w Sierkach pod Tykocinem. W czasie okupacji sowieckiej w latach 1939-1941 pracował nadal jako nauczyciel.

W kilka tygodni po wkroczeniu Niemców na tereny Białostoczczyzny, 25 sierpnia 1941 roku, dokonali oni mordu całej społeczności żydowskiej Tykocina. W tym tragicznym czasie Wacław Białowarczuk zaproponował pomoc w znalezieniu kryjówki rodzinie nauczycielskiej Rubinfeldów. Nieświadomi tego co ich czeka, nie przyjęli oferowanej im pomocy, stwierdzając, że ich miejsce jest wśród współbraci.

W czasie okupacji niemieckiej Wacław Białowarczuk prowadził sklep znajdujący się na terenie plebani. Jednocześnie pracował na rzecz wywiadu Armii Krajowej i pomagał w tajnym nauczaniu na terenie Tykocina.

27 maja 1944 roku niemieckie władze okupacyjne dokonały pacyfikacji polskiej ludności Tykocina. Wywieziono wtedy kilkaset osób zamieszkujących w mieście. Ludność została zgromadzona na Placu Stefana Czarnieckiego, a stamtąd wywieziona do więzienia w Białymstoku i następnie rozesłana do różnych obozów koncentracyjnych.

Wśród zgromadzonych była Paulina Kaufman z córką Marysią. Zamieszkiwała ona w Tykocinie na aryjskich papierach pod nazwiskiem Pakulska od roku 1942, po

The Righteous Amidst The Nations of the World.

Wacław Białowarczuk was born on the 17th of April, 1913, in Ciechanowiec. During the First World War, as a child, he was sent deep into Russia. Having returned to independent Poland he completed his primary education and then a training college. In the years preceding the Second World War he worked as a teacher in various places in the Białystok province. The outbreak of the war found him in Tykocin where he lived while working in the Public Elementary School in Sierki near Tykocin. During the Soviet occupation in the years 1939-1941 he continued working as a teacher.

Several weeks after the Germans had invaded the Białystok region, on the 25th of August, 1941, they perpetrated a mass murder killing the whole Jewish community of Tykocin. At that tragic time Wacław Białowarczuk offered the teacher's family of Rubinfelds his help in finding a hiding place. Unaware of the danger of their position they turned down his offer and decided that they would stay with their fellow-citizens.

During the German occupation Wacław Białowarczuk ran a shop situated on the presbytery premises. At the same time he worked for the Home Army secret service and assisted in secret tuition in the Tykocin region.

On the 27th of May, 1944, the German authorities in occupation executed pacification of the Polish population in Tykocin. Several hundred persons living in the town were taken away. The people were flocked together in Stefan Czarniecki Square and from there taken away to a prison in Białystok and finally sent off to various concentration camps.

Among those flocked together there was Paulina Kaufman with her daughter Mary. Since 1942, after she had escaped from the Białystok ghetto, Paulina Kaufman lived in Tykocin on Aryan documents under the name of Pakulska. She was a Jewess who went into

ucieczce z getta białostockiego. Była Żydówką ukrywającą się w polskiej rodzinie. Po odejściu transportu na ganek jednego z domów przy Placu Czarnieckiego zauważono małą dziewczynkę. Była nią pozostawiona Marysia Pakulska, którą przysparzył Wacław Białowarczuk wraz z żoną Lucyną. Dziecko bardzo przywiązało się do państwa Białowarczków, u których przebywało do powrotu matki w 1946 r.

Paulina Pakulska po deportacji została osadzona przez Niemców w obozie koncentracyjnym w Ravensbruck, a po wyzwoleniu w ramach akcji charytatywnej przewieziona do Szwecji. Po powrocie do kraju otrzymała wysokie stanowisko w Ministerstwie Edukacji Narodowej - dyrektora departamentu ds. kształcenia młodzieży robotniczej. Odnalazła dziecko i zamieszkała z córką w Warszawie. Paulina Pakulska zginęła tragicznie w wypadku samochodowym w 1949 r.

Po śmierci matki Marysia została adoptowana przez rodzinę Dworzeckich i przyjęła ich nazwisko.

Maria Dworzecka ukończyła Wydział Fizyki na Uniwersytecie Warszawskim. Odbyla długoletnie stypendia naukowe w różnych krajach świata. Obecnie jest cenionym pracownikiem naukowym w dziedzinie fizyki jądrowej na Uniwersytecie w Waszyngtonie.

W 1992 r. Wacław Białowarczuk otrzymał z rąk ambasadora Izraela w Polsce Mirona Gordona medal *Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata*.

Wacław Białowarczuk, który dziś jest emerytowanym nauczycielem cieszy się sympatią i uznaniem mieszkańców Tykocina. Po wojnie odbudowywał tutejszą szkołę i był przez długie lata jej kierownikiem. W swojej pracy pedagogicznej przekazywał swoim uczniom głębokie wartości humanistyczne.

hiding in a Polish family. After the people flocked in the square had been transported away a little girl was noticed on a porch of one of the houses in Czarniecki Square. It was Mary Pakulska whom Wacław Białowarczuk took under his protection. The girl became strongly attached to Mr and Mrs Białowarczuk and stayed with them until her mother's return in 1946.

After deportation Paulina Pakulska was put in the concentration camp in Ravensbruck and on liberation she was taken over to Sweden on the basis of a charity action. On her home-coming she took up a high post on the staff of Ministry of National Education as departmental head for the education of working youth. She retrieved her daughter and settled with her in Warsaw.

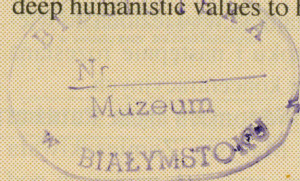
Paulina Pakulska was tragically killed in a car accident in 1949.

After her mother's death Mary was adopted by the Dworzeckis family and she even adopted their family name.

Mary Dworzecka graduated from the Faculty of Physics at Warsaw University. For many years she stayed abroad in various countries of the world on research grants. At present she is held in high repute as a scientific worker in nuclear physics at University of Washington.

In 1992 Wacław Białowarczuk was granted the medal The Righteous Amidst the Nations of the World by the Ambassador of Israel in Poland Mr Miron Gordon.

Wacław Białowarczuk, now a retired teacher, is very popular and meets with approbation of the Tykocin community. After the war he rebuilt a local elementary school and over many years he remained its head master. In his pedagogical work he inculcated deep humanistic values to his students.

*Od lewej stoją: Miron Gordon - Ambasador Państwa Izrael w Polsce,
Maria Dworzecka i Wacław Białowarczuk podczas ceremonii wręczenia
Dyplomu Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata na Zamku
Królewskim w Warszawie w 1992 roku.*

2.904/B